

FILMOTECA PER A LES ESCOLES
EDUCACIÓ INFANTIL (P4 i P5)

**Material didàctic del programa "ELS CONTES D'HIVERN
D'ERNEST I CELESTINE"** elaborat per:

FilmoTeca
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

MODiband
Projectes culturals

SUMARI

0. Presentació	3
1. PRIMER BLOC: EL CINEMA.....	5
1.1. Definició de cinema	5
1.2. Els gèneres cinematogràfics	5
1.3. El cinema d'animació.....	6
2. SEGON BLOC: LA PEL·LÍCULA. ELS CONTES D'HIVERN D'ERNEST I CELESTINE	
2.1. Fitxa tècnica	7
2.2 Context	
2.2.1 Origen literari de la pel·lícula	7
2.2.2 Adaptació cinematogràfica.....	8
2.3. Anàlisi del film	
2.3.1 Sinopsi	9
2.3.2 Aspectes tècnics i de realització	11
2.3.3 Aspectes temàtics	14
3. TERCER BLOC: PROPOSTA D'ACTIVITATS	18

FILMOTECA A LES ESCOLES
GUIA DIDÀCTICA del programa "ELS CONTES D'HIVERN D'ERNEST I CELESTINE"
EDUCACIÓ INFANTIL (P4 i P5)

0. PRESENTACIÓ

Aquesta guia didàctica acompanya la sessió de cinema per a P4 i P5 d'Educació Infantil *Els contes d'hivern d'Ernest i Celestine*, la qual forma part del programa Filmoteca per a les escoles 2019-2020.

La guia conté els següents apartats:

- **Un primer bloc introductori sobre el cinema i l'animació**, en el qual es proposa una definició de cinema i dels gèneres cinematogràfics, així com una presentació del que és el cinema d'animació i les seves diferents tipologies.
- **Un segon bloc informatiu sobre la pel·lícula *Els contes d'hivern d'Ernest i Celestine***, que aprofundeix en els continguts temàtics i els aspectes tècnics del film, així com en el procés de realització d'aquest. En aquest apartat també s'inclouen algunes propostes de reflexió per treballar a l'aula.
- **Un darrer bloc d'activitats per fer a l'aula**, que inclou exercicis relacionats amb el mitjà cinematogràfic i la pel·lícula que es presenta, i que es poden realitzar amb l'alumnat abans i/o després de la projecció.

Continguts curriculars

Els continguts curriculars que es treballen amb aquesta activitat, que engloben l'assistència a la Filmoteca de Catalunya més les activitats proposades en aquesta guia didàctica són els que es detallen a continuació. Val a dir que el grau de desenvolupament d'aquests continguts variarà en funció del curs escolar.

- **Competència comunicativa lingüística i audiovisual.** És la capacitat d'expressar, interpretar i comunicar conceptes, pensaments, fets i opinions, oralment i per escrit, fent servir diferents suports i formats (escrit, audiovisual, gràfic...).
- **Competència artística i cultural.** És el coneixement, la comprensió i la valoració crítica de diferents manifestacions culturals i artístiques, tradicionals o no, que s'utilitzen com a font d'enriquiment i gaudi. També inclou la capacitat de crear produccions artístiques pròpies o expressar experiències i emocions a través de diferents mitjans artístics.
- **Competència social i ciutadana.** És la capacitat per comprendre la realitat social en què es viu, afrontar la convivència i els conflictes emprant el judici ètic que es basa en els valors i pràctiques democràtiques i exercir la ciutadania, actuant amb criteri propi i sentit crític, contribuint a la construcció de la pau i la democràcia i mantenint una actitud constructiva, solidària i responsable davant el compliment dels drets i obligacions cívics.
- **Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria.** És l'adquisició de la consciència i l'aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades, com la responsabilitat, la perseverança, el coneixement de si mateix i l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, el control emocional, la capacitat d'elegir, d'imaginar projectes i de convertir

les idees en accions, d'aprendre de les errades, d'assumir riscos i de treballar en equip.

Objectius pedagògics

Els objectius pedagògics de la sessió *Els contes d'hivern d'Ernest i Celestine* i d'aquesta guia pedagògica que l'acompanya són:

- Descobrir el cinema com a eina per a construir històries i per explicar i difondre idees, emocions i valors.
- Potenciar l'educació i la cultura cinematogràfica de l'alumnat per a què sigui capaç de comprendre i analitzar críticament els missatges audiovisuals.
- Fomentar l'aprenentatge del llenguatge cinematogràfic, la identificació dels seus codis i la comprensió del seu valor expressiu.
- Donar a conèixer als nens i nenes diferents formes i estils d'animació a través de curtsmetratges animats senzills.

1. PRIMER BLOC: EL CINEMA

1.1. Definició de cinema

Al llarg de la història, l'ésser humà ha sentit la inquietud de deixar testimoni de la seva existència, de conservar imatges, persones i moments. En altres èpoques es va utilitzar per fer-ho la pintura i l'escultura, però el desenvolupament de nous invents gràcies a la ciència va aportar noves possibilitats de representar les persones i el seu entorn. Un d'aquests nous invents és el cinema, també anomenat "setè art".

La paraula cinema és una abreviatura del terme cinematografia, format a partir de dues paraules gregues: **kiné**, que significa moviment, i **grafos**, que vol dir grafia. La paraula cinematografia i, per extensió, el terme cinema, remet al concepte de grafia (o, en aquest cas, imatge) en moviment.

El sentit etimològic del terme ens és útil per entendre la definició del cinema com a tècnica, que no és altre que la projecció successiva i de forma ràpida de fotogrames, de manera que aquests són percebuts com a imatge en moviment.

Els fotogrames són fotografies realitzades amb una càmera cinematogràfica o d'enregistrament audiovisual i, per tant imatges estàtiques. Si aquestes, en ser projectades de manera ràpida i successiva, generen en el receptor la il·lusió de moviment, és gràcies al processament que el cervell fa dels senyals elèctrics que li arriben de la retina a través del nervi òptic.

El cinema és també un art i un bé cultural, un producte de consum, un mitjà de comunicació i una eina documental.

- El cinema, igual que altres **formes artístiques** com ara la dansa, la música o la literatura, vehicula la necessitat de l'ésser humà d'expressar-se d'una manera creativa, d'utilitzar elements de caràcter simbòlic per incidir en el pensament i en les emocions, tot conformant el que anomenem cultura.

- El cinema com a **forma d'entreteniment i espectacle** és un producte de consum vinculat a una indústria.

- El cinema com a **mitjà de comunicació** genera missatges en format audiovisual i és font de coneixement.

- El cinema, com a **eina documental**, permet deixar testimoni de l'existència humana i del món.

1. 2. Els gèneres cinematogràfics

Els gèneres cinematogràfics són cada una de les diferents categories o classes en què podem classificar les pel·lícules. Els diferents gèneres cinematogràfics es defineixen a partir de trets comuns relacionats amb la forma i el contingut de les pel·lícules, com ara l'ambientació, el lloc on s'ubica l'acció, el tema explicat, la tipologia de personatges, la classe d'emocions que generen en l'espectador, el tipus de relació que s'estableix amb la realitat, etc. Els gèneres també serveixen per classificar altres obres artístiques, ja siguin literàries, teatrals, musicals, etc.

Hi ha molts gèneres cinematogràfics i sovint no és fàcil determinar a quin gènere específicament pertany una pel·lícula, ja que aquesta pot tenir característiques atribuïbles a gèneres diferents. Alguns dels gèneres cinematogràfics més

coneguts són la **comèdia** i la **tragèdia**, originaris de la cultura clàssica, però també d'altres com ara el **cinema de terror**, el d'**aventures**, el **fantàstic**, l'**històric**, el de **ciència-ficció** o el d'**animació** per citar-ne alguns dels més comuns.

1. 3. El cinema d'animació

Prèviament hem definit el cinema com la projecció successiva i de forma ràpida de fotogrames, de manera que aquests són percebuts com a imatge en moviment. El cinema es realitza generalment a partir de la filmació de la realitat, de persones, coses i llocs que existeixen. El cinema d'animació, no obstant, no es fa a partir de l'enregistrament de la realitat, sinó d'imatges de personatges, coses, llocs i accions imaginats, i creats mitjançant processos i tècniques diversos, com ara el dibuix, el modelatge, la pintura o el disseny per ordinador entre d'altres.

Existeixen diferents formes d'animació, en funció d'aspectes com el tipus de tècnica que s'hi utilitza, la creativitat dels qui la desenvolupen i la tipologia d'elements o personatges que hi apareixen.

En termes generals podem parlar de **dos grans tipus de cinema d'animació**: el **tradicional**, en el qual cada un dels fotogrames es desenvolupa manualment o de manera mecànica, i el desenvolupat **per ordinador**, en el qual s'usen gràfics vectorials i models tridimensionals que permeten automatitzar l'animació o, si més no, gran part d'aquesta.

En funció dels paràmetres indicats anteriorment, podem distingir molts altres tipus d'animació, els quals s'inclourien o bé en la categoria d'animació tradicional o bé en la d'animació per ordinador, tot i que en l'actualitat hi ha moltes propostes que combinen tècniques tradicionals i computacionals.

En els **dibuixos animats** cada fotograma és dibuixat i posteriorment filmat. L'aparició del paper d'acetat i de l'animació per cel·les permeten agilitzar aquest procés, ja que possibiliten copiar alguns dels dibuixos o part d'aquests, i no haver de fer-los cada cop des de l'inici. Les tècniques d'animació per ordinador també permeten realitzar dibuixos animats d'una manera més senzilla que mitjançant les tècniques tradicionals.

Una altra tècnica molt popular és la del **stop motion**, que es basa en la filmació d'elements reals (ninots, objectes, personatges modelats amb plastilina, etc.) però reproduceix moviments i accions imaginats, que són simulats mitjançant la utilització de la pausa en la filmació, fet que permet enregistrar només una part de les accions, donant lloc a una seqüència de moviments que no es correspon amb l'efectuada.

L'**animació en 3D**, realitzada també per ordinador, simula les tres dimensions. Mitjançant un procés anomenat renderització, l'ordinador interpreta una escena tridimensional i la plasma en una imatge en dues dimensions.

2. SEGON BLOC: LA PEL·LÍCULA *ELS CONTES D'HIVERN D'ERNEST I CELESTINE*

2. 1. Fitxa tècnica

Títol: *Els contes d'hivern d'Ernest i Celestine*. (Títol original: Ernest et Célestine en hiver)

Direcció: Jean-Christophe Roger, Julien Chheng

Guió: Jean Regnaud

Durada: 52 min.

Any: 2017

Productora: Folivari, Mélusine Productions, So-Nord, RTBF - OUFtivi

Països: França, Bèlgica i Luxemburg

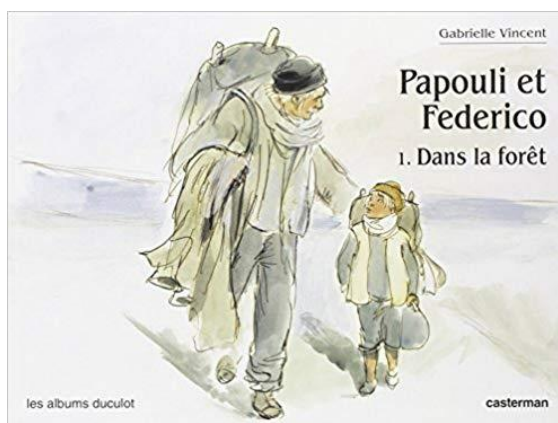
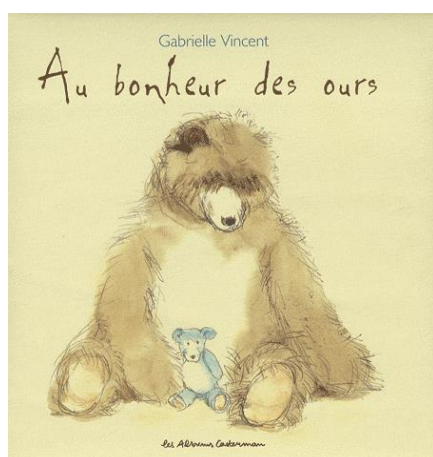
2.2. Context

2.2.1 Origen literari de la pel·lícula

Els contes d'hivern d'Ernest i Celestine és una pel·lícula basada en una selecció de contes infantils de l'autora i il·lustradora belga **Gabrielle Vincent**. Vincent va escriure i il·lustrar vint-i-cinc contes que tenien com a protagonistes l'ós Ernest i la ratolineta Celestine, cada un dels quals explicava una aventura d'aquests dos personatges.

Gabrielle Vincent era en realitat el pseudònim de l'escriptora i artista belga Monique Martin (Brussel·les, 1928 - 2000), una autora molt reconeguda en l'àmbit de la literatura per a infants. La seva obra era força avançada als seus temps, sobretot per l'estil d'il·lustracions que feia, en les quals utilitzava profusament el blanc i el negre, quelcom poc habitual en els contes dirigits a nens i nenes.

Ernest i Celestine són potser els seus dos personatges més coneguts, però també són força famosos alguns altres dels seus llibres, com ara *Au bonheur des ours*, *Un jour, un chien*, o la sèrie de contes *Papouli et Federico*, també protagonitzada per dos personatges amics.

Portades d'àlbums il·lustrats de Gabrielle Vincent.

2.2.2 Adaptació cinematogràfica

En la conversió d'una obra literària a una obra cinematogràfica es produeixen canvis i transformacions importants que tenen a veure amb l'adaptació dels continguts i de les formes pròpies del registre literari a la tècnica i els paràmetres del mitjà audiovisual. La pel·lícula *Els contes d'hivern d'Ernest i Celestine*, com ja hem explicat en l'apartat anterior, està inspirada en una selecció de contes infantils que tenen com a protagonistes aquests dos personatges. Aquests contes, tot i formar part d'una mateixa sèrie literària, tenen cada un el seu propi argument, de manera que fins a cert punt són autònoms els uns dels altres.

Això queda ben reflectit a la pel·lícula, en la qual els personatges principals viuen aventures plegats i en recorden algunes altres, cada una de les quals correspon a un conte de l'autora. La transformació d'aquestes històries en una pel·lícula

requeria unificar-les i afegir-hi una introducció i un final, així com moltes escenes que situessin els dos personatges en el present i que els duguessin a comentar les històries viscudes i a recordar-les.

En el procés d'adaptació d'una obra literària a una pel·lícula cal transformar la història i els diàlegs dels personatges en un guió cinematogràfic, una tasca que va dur a terme el guionista Jean Regnaud, especialitzat en pel·lícules d'animació infantil. També cal generar multitud de dibuixos que representin visualment aquest guió cinematogràfic, per això l'equip de realització de la pel·lícula va comptar amb molts il·lustradors i animadors, que els van crear tot inspirant-se en els dibuixos dels contes originals. Tots ells van estar supervisats pels dos directors del film, Jean-Cristophe Roger i Julien Chheng, experts en realització de pel·lícules animades.

2. 3. Anàlisi del film

2.3.1 Sinopsi

L'ós Ernest i la ratolineta Celestine són dos artistes -ell músic i comediant, i ella pintora- que viuen junts a una casa de camp, als afores de la ciutat dels óssos. Són una parella força atípica, que trenca les convencions segons les quals els óssos i els ratolins no poden ser amics, i encara menys viure plegats. Per a aquesta raó, a vegades topen amb l'oposició d'altres óssos, com la veïna de la casa del costat, la Senyora Tulipa, que té una mica de por de la Celestine. Sovint reben la visita d'uns altres ratolins, amics de la Celestine, i plegats viuen moltes aventures. A la pel·lícula n'expliquen quatre: algunes passades, que els personatges rememoren i altres que viuen al film. Aquestes quatre històries, que es presenten dins la pel·lícula com a capítols, són *La Bibí*, *El botó de l'acordió*, *El ball dels ratolins* i *La gran nevada*.

La primera aventura que Ernest i Celestine recorden és la història de la Bibí, un pollet d'oca salvatge que quan és encara dins l'ou, cau al camp que hi ha a prop de casa seva. La Bibí neix i passa la temporada de calor amb l'Ernest i la Celestine, però quan arriba l'hivern cal que es prepari per marxar amb la resta d'oques salvatges, que migren cap a països més càlids fugint del fred. La Bibí, però, no sap volar, així que l'Ernest, la Celestine i els seus amics ratolins hauran

de trobar la manera d'ensenyar-li. La Celestine s'estima a la Bibí i li fa pena que marxi, però entén que tot i estimar-la ha de deixar-la volar i retrobar-se amb els amics i familiars de la seva espècie.

L'ós Ernest és músic i té diferents instruments musicals. El seu preferit és un acordió antic molt preuat, amb botons de nacre que ja no es fabriquen. Al segon capítol se'ns explica com, un dia, un d'aquests botons li cau a terra i no aconsegueix trobar-lo. Sense el botó, l'Ernest no pot tocar l'acordió, i està molt trist. La Celestine i els seus amics pensen que potser el Ratolí Verd l'ha agafat ja que, segons es diu, va arreplegant coses que troba i les amaga a casa seva. L'Ernest pensa que el Ratolí Verd no existeix, que és només una llegenda, però la Celestine està convençuda de què sí, i per tal de trobar-lo li prepara un parany amb un fil de pescar i un crostó. Els ratolins s'adormen tot esperant que el Ratolí aparegui, i quan ja sembla que això no ha de passar, la corda del parany es tibia i arrossega la Celestine fins a un cau amagat a les arrels d'un gran arbre, que resulta ser la casa del Ratolí Verd. La Celestine cerca el botó de nacre de l'acordió de l'Ernest i finalment el troba, però el ratolí no vol donar-li si ella no li canvia per un tresor. La Celestine li promet al ratolí que li donarà un tresor molt gran que tenen a casa, i ell l'acompanya amb l'expectativa d'obtenir-lo. Aquest gran tresor no és cap objecte, sinó la música, un tresor que s'escolta. Com que el ratolí no se'l pot emportar a casa, la Celestine el convida a tornar sempre que vulgui per escoltar-lo.

A la pel·lícula, els personatges no només recorden algunes aventures, sinó que també en viuen d'altres en temps present. Al tercer capítol se'ns explica com, a mesura que avança l'hivern, els ratolins es preparen per a la gran festa que celebren durant aquesta estació de l'any, el Ball dels Ratolins que, segons expliquen els amics de la Celestine cada any es fa a un lloc diferent, sempre sorpresa. Tots esperen el ball amb molta il·lusió, fins i tot l'Ernest, que aquest any per primer cop hi està convidat. La veïna d'ells, però, la Senyora Tulipa, pensa que el ball dels Ratolins du mala sort, que sempre provoca grans catàstrofes meteorològiques, i tem l'arribada d'aquest dia. Quan falta molt poquet pel ball, una ventada fa malbé el vestit que la Celestine havia de posar-se per la festa. La seva veïna, la senyora Tulipa, l'ajuda molt amablement a cosir-ne un altre. En agraïment, la conviden al Ball dels Ratolins, i ella sorprenentment accepta il·lusionada. Tots hi van i viuen junts una nit màgica que recordaran sempre.

Després d'El Ball dels Ratolins l'hivern és cada cop més fred, i els óssos, com la Senyora Tulipa, es preparen per a l'hibernació. Segons el que aquesta veïna explica a la Celestine, per a tenir una bona hibernació, els óssos han de protegir bé les seves cases i menjar molt abans de caure en un son profund que durarà fins la primavera. L'Ernest, que prové d'un lloc molt fred, presumeix de ser un ós molt resistent que no hiverna amb les temperatures fredes de la ciutat, sinó només quan aquestes baixen fins a -10° . La Celestine i els seus amics van a la ciutat a comprar ingredients per fer galetes, i pel camí els cau una gran nevada que fa que les temperatures vagin baixant progressivament. Els ratolins veuen com els ossos de ciutat sopen i badallen i, a poc a poc, es van quedant tots adormits. La Celestine sap que si les temperatures baixen molt més, l'Ernest hibernarà, i és conscient que és perillós que ho faci sense haver menjat abans, per això vol afanyar-se a tornar a casa a preparar les galetes i a ajudar-lo a entrar en calor. Mentre avancen a contrarellotge, descobreixen que el Ratolí Verd els ha robat els sacs de farina, i la Celestine negocia que els hi torni a canvi de compartir amb ell les galetes que faran. Quan els ratolins arriben a casa i preparen les galetes, l'Ernest s'adorm, però la Celestine té cura d'ell.

Totes aquestes històries ens apropen a l'univers divertit i tendre de l'Ernest i la Celestine, dos grans amics que, malgrat ser tan diferents l'un de l'altre, troben moltíssimes coses que els uneixen i que els fan passar-ho bé junts.

2.3.2 Aspectes tècnics i de realització

Els contes d'hivern d'Ernest i Celestine és la segona part de la pel·lícula *Ernest i Celestine*, que ens narra la història de com es van conèixer i van esdevenir amics aquests dos personatges. Els directors d'aquella altra pel·lícula i els membres del seu equip van inspirar-se en les il·lustracions de l'autora dels contes, Gabrielle Vincent, i van ser força fidels a l'estil de les seves il·lustracions, tot i que no van voler-ne fer reproduccions exactes sinó transformar una mica els personatges i els llocs de la història. El personatge de Celestine és el que potser presenta més diferències amb relació a com és representada als contes: té el morro més petit, menys allargat, els seus ulls són més grans i té la cara més

rodona. També el d'Ernest presenta algunes diferències, ja que té una cara més gran i tot ell és més gros que el personatge del conte.

Els dibuixos dels contes d'Ernest i Celestine estan fets amb llapis i acolorits amb aquarel·la. Tenen traços lleugers, fugissers, i colors que s'aigualeixen. Els dibuixos de la pel·lícula, en canvi, tenen traços més depurats i més simplificats que els dels contes, els contorns dels personatges són més precisos, i les seves figures s'han simplificat.

A l'hora de realitzar aquesta segona pel·lícula, els nous directors havien de respectar molt l'estil de dibuix de la primera part, a fi que els personatges i els llocs que apareixen a ambdós films fossin iguals, i així ho van fer.

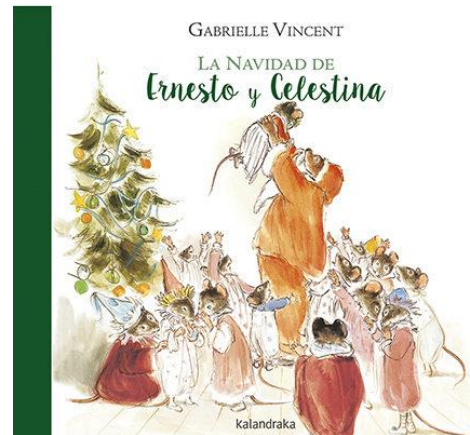
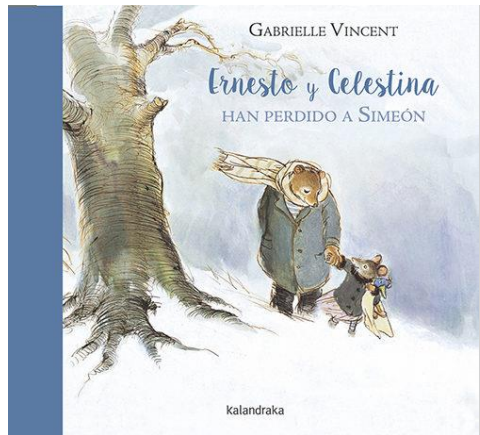

Fotograma d'*Ernest i Celestine*.

Fotograma d'*Ernest i Celestine. Contes d'hivern*.

Mentre que els traços dels personatges són més simples i definits que els dels contes, els dibuixos dels fons (paisatges, vistes de la ciutat, etcètera) tenen contorns més diluïts, com els de les il·lustracions de Vincent, ja que no van ser fets amb ordinador sinó amb aquarel·les, seguint l'estil i la tècnica dels contes de Vincent.

Imatges de portades i il·lustracions dels contes d'Ernest i Celestine en la versió castellana.

Il·lustració d'un dels contes d'Ernest i Celestine.

Sovint les pel·lícules d'animació infantil, i especialment les més comercials, tenen un ritme narratiu molt ràpid, en els quals els canvis de pla se succeeixen constantment. *Els contes d'hivern d'Ernest i Celestine*, en canvi, és una pel·lícula que tot i tenir algunes escenes intenses i ràpides, en general, té un ritme tranquil i pausat, que ens recorda la cadència dels contes explicats. Més que l'acció, en el film són importants les relacions afectives entre els personatges, les activitats quotidianes que duen a terme, els diàlegs entre els protagonistes, etcètera. Tot això determina que el tipus d'animació sigui àgil però calmat, respectuós amb el desenvolupament tranquil de la narració.

A la pel·lícula, potser perquè un dels protagonistes és músic, tenen molta importància la música i les cançons. Als contes, les cançons no poden escoltar-se, però com els films sí que incorporen so, l'equip de realització va comptar amb la participació d'un compositor, Vincent Courtois, i també del músic Jean Pierre-Maurienval, que va escriure la lletra de la cançó que l'Ernest toca amb l'acordió.

Com que els dibuixos animats no tenen veu i no poden parlar per sí sols, en el procés de desenvolupament de la pel·lícula també va ser important el càsting dels actors que posarien veu a cada personatge. D'aquests no veiem pas la seva imatge, però la seva actuació, la manera com interpreten i diuen el seu paper és essencial per caracteritzar i donar personalitat als personatges.

2.3.3 Aspectes temàtics

Analitzem els temes i eixos de reflexió destacats de la pel·lícula.

• 1 - DIFERÈNCIA ENTRE PEL·LÍCULA, SEQÜELA I CAPÍTOL

La pel·lícula *Ernest i Celestine. Contes d'hivern* està organitzada en diferents capítols. No és molt usual que les pel·lícules que veiem al cinema estiguin organitzades així. Normalment, són films amb un inici, un nus i un desenllaç que no estan dividits. Sí que és habitual, en canvi, que les sèries televisives s'organitzin en capítols que es van emetent periòdicament, ja sigui un a la setmana, un al dia, etc. Aquesta pel·lícula es va conformar a partir d'uns quants capítols de dibuixos animats d'Ernest i Celestine que s'havien fet per a la televisió.

Aquest film és la segona part del film *Ernest i Celestine*, protagonitzat pels mateixos personatges. Per a entendre aquest segon film no és necessari haver vist el primer, però el film anterior ens és útil per saber coses sobre els personatges que en aquesta altra història se'ns expliquen, com ara perquè viuen junts, quan es van conèixer, etc.

Proposta de treball a l'aula: Hi ha moltes pel·lícules de les quals es fan segones i terceres parts. En recordeu algunes? Quines sèries de la televisió coneixeu? Quines diferències hi ha entre una pel·lícula i una sèrie de televisió?

• 2 - RATOLINS I ÓSSOS. DOS MÓN DISTANTS I PROPER

La pel·lícula està protagonitzada per dos personatges que aparentment són molt diferents l'un de l'altre, però que tenen moltes coses en comú i que s'ho passen molt bé junts. En aquest film s'intueix que l'amistat entre l'Ernest i la Celestine és una excepció en un món en el qual els ossos i els ratolins viuen molt separats els uns dels altres. La pel·lícula, però, ens suggereix que aquestes diferències no haurien de ser un motiu per a què ambdues espècies visquin separades, ja que poden establir molts punts de connexió i complementar-se bé. A *Ernest i Celestine*, la pel·lícula que precedeix *Els contes d'hivern d'Ernest i Celestine*, veiem com els ossos i els ratolins es temen i s'eviten els uns als altres. En canvi, en aquest segon film observem com no només Ernest i Celestine són bons amics, sinó que la seva relació fomenta que altres ratolins i ossos s'apropin i tinguin una bona relació. Això es fa evident en els amics ratolins de la Celestine, que venen sovint a la casa on viuen ella i l'Ernest i es fan amics de l'os, a qui al principi temien. També ho prova el fet que l'Ernest sigui convidat al Ball dels Ratolins. Passa quelcom amb la Senyora Tulipa, que tem una mica la Celestine i els seus

amics però, en relacionar-s'hi, els perd la por. La relació entre l'Ernest i la Celestine també demostra que els personatges molt diferents poden ser també molt complementaris.

Això també passa entre els humans. A vegades tenim recel i fins i tot por d'aquelles persones que ens semblen molt diferents a nosaltres, però molt sovint aquests temors desapareixen quan els coneixem i ens hi relacionem. Que algú sigui diferent a nosaltres no significa que no puguem establir amb aquesta persona una bona amistat.

• 3 - CAPÍTOL 1: LA BIBÍ. Saber deixar marxar a algú estimat

Al primer capítol de la pel·lícula, la Celestine i l'Ernest coneixen la Bibí, un pollet d'oca salvatge. La cuiden, li agafen molt afecte, i l'ensenyen a volar perquè pugui emprendre el seu viatge. A la Celestine li fa molta pena que la Bibí marxi, però finalment entén que ha de permetre-ho pel bé de l'oca. La seva vivència recorda una mica la dels pares i mares amb els seus fills. Els pares i les mares estimen als seus fills i els transmeten coneixements perquè siguin cada cop més autònoms, a fi que quan es facin grans puguin marxar de casa, valer-se per si sols i viure una vida independent. Aquesta evolució és positiva i necessària per als fills, i no implica pas que l'afecte amb els progenitors desaparegui o que la seva relació s'acabi.

• 4 - CAPÍTOL 2: EL BOTÓ DE L'ACORDIÓ. Les llegendes

Quan l'Ernest perd el botó de nacre del seu acordió, la Celestine i els seus amics estan convençuts que se l'ha endut el Ratolí Verd, però l'Ernest en canvi pensa que aquest personatge no existeix pas, que es tracta només d'una llegenda. A la pel·lícula hi ha dues ocasions en què l'Ernest podria veure el Ratolí Verd i comprovar que existeix, però, o bé perquè està mirant cap a un altre lloc o bé perquè s'adorm no arriba pas a veure'l, i segueix pensant que es tracta d'un personatge inventat.

Les llegendes són històries que potser inicialment estaven basades en fets reals, però que en ser transmeses de generació en generació s'han anat modificant i transformant, sovint incorporant components màgics o poc versemblants, i que es van passant de generació en generació com si fossin certes quan no ho són.

Proposta de treball a l'aula: Quines altres llegendes coneixeu? Comenteu-ne algunes i identifiqueu quins fets de la llegenda podrien ser certs i quins altres semblen més aviat inventats.

• 5 - CAPÍTOL 2: EL BOTÓ DE L'ACORDIÓ. Tresors intangibles

El Ratolí Verd sent la música de l'Ernest i comenta que coneixia "tresors que es tocaven" i "tresors que s'ensumaven", però que aquest era el seu "primer tresor que s'escolta". Sovint identifiquem els tresors amb objectes i béns materials, però hi ha tresors intangibles, i sovint són els més importants.

Proposta de treball a l'aula: Teniu objectes que siguin importants per a vosaltres i que considereu tresors? Quin podria ser un tresor que es toca? I quin podria ser un tresor que s'ensuma? Sabríeu posar altres exemples de tresors que s'escolten? Hi ha coses intangibles, que no siguin un objecte, i que per a vosaltres siguin un tresor?

• 6 - CAPÍTOL 3: EL BALL DELS RATOLINS. Festes estacionals

El film ens explica com a l'hivern els ratolins celebren una gran festa, el Ball dels Ratolins, al qual tots els ratolins són convidats. Les persones també celebren diferents festivitats al llarg de l'any. Algunes d'aquestes celebracions tenen un origen religiós, d'altres provenen de tradicions paganes, algunes estan associades a la història del país, de la ciutat o del barri, i d'altres tenen a veure amb la nostra biografia personal, com ara els aniversaris.

Proposta de treball a l'aula: Feu un llistat de diferents tipus de festes i celebracions que coneixeu i que tinguin lloc durant la tardor i l'hivern. Comenteu-ne les característiques principals i penseu també si són festes que se celebren a molts països o si són celebracions que tenen a veure amb fets i motius més locals, o fins i tot particulars.

• 7 - CAPÍTOL 4: LA GRAN NEVADA. Adaptació al fred

Al capítol darrer se'ns explica com els ossos i els ratolins viuen l'hivern de maneres diferents. Els ossos es passen l'hivern dormint, protegint les seves cases del fred i fent un gran àpat abans de sumir-se en un son profund. L'Ernest, però, que és un ós que prové d'una regió molt freda, només hiverna quan les temperatures són molt baixes a diferència dels ossos de ciutat. Els ratolins, que són petits i es mouen molt, poden passar l'hivern sense necessitat d'hivernar. Al primer capítol de la pel·lícula se'ns explica el comportament d'un altre animal durant l'hivern, l'oca salvatge, que migra a països més càlids per evitar el fred i torna quan arriba de nou el bon temps.

Proposta de treball a l'aula: Els humans no dormim al llarg de tot l'hivern i habitualment tampoc migrem a altres llocs per passar la temporada de fred, però sí que tenim actituds i comportaments que canvien molt segons les estacions de l'any, sobretot depenent de si és estiu o és hivern. Sabríeu identificar-les? A banda del que fem i de com ens comportem, creieu que ens sentim també una mica diferents segons sigui estiu o hivern?

3. TERCER BLOC: PROPOSTA D'ACTIVITATS

Activitat # 1: Entendre les funcions d'una Filmoteca

Una filmoteca és un espai on es projecten pel·lícules i, a més, es fan altres activitats relacionades amb el cinema, com ara conferències, presentacions de llibres, exposicions i activitats escolars. A la Filmoteca també hi ha un gran arxiu de pel·lícules, de llibres i objectes relacionats amb la història del cinema. Podríem dir, doncs, que una Filmoteca és, en part, un cinema i una biblioteca a la vegada, i alhora és diferent de tots dos.

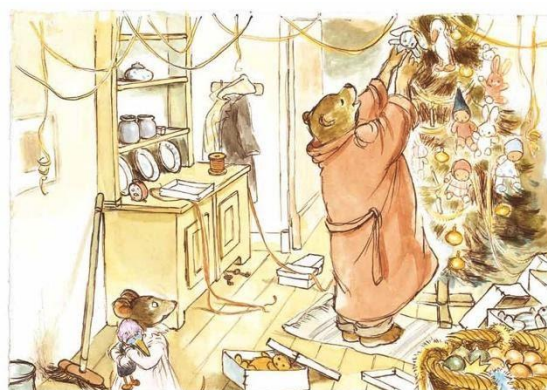
Repasseu els conceptes llistats a la columna de l'esquerra i comenteu amb els nens quins són aplicables a un cinema, a una biblioteca i/o a una filmoteca. Podeu reproduir aquesta taula a la pissarra i indicar aquestes correspondències mitjançant creuetes.

	CINEMA	BIBLIOTECA	FILMOTECA
S'hi projecten pel·lícules noves a la cartellera (estrenes)			
S'hi projecten pel·lícules de totes les èpoques del cinema			
Hi ha llibres de cinema			
Hi ha llibres que no estan relacionats amb el cinema			
S'hi fan activitats per a les escoles			
S'hi pot menjar i beure			
S'hi fan conferències i activitats			
S'hi fan exposicions			
S'hi poden comprar crispets			

Activitat # 2 – Comparar els dibuixos dels contes i del film

Compareu els dibuixos d'Ernest i Celestine en els contes de Gabrielle Vincent i els dibuixos d'aquests dos personatges a la pel·lícula d'animació. Quines diferències i similituds hi trobeu?

Imatges dels contes

Imatges del film

Activitat # 3 - Imaginar dos personatges amics molt diferents

Ernest és un ós molt gran i corpulent i Celestine és una ratolineta molt petita. Tot i les seves diferències, també tenen molts punts en comú, es complementen i són molt amics. Imagineu dos personatges que aparentment siguin molt diferents l'un de l'altre, fins i tot que puguin ser oposats, però que en canvi poguessin ser amics. Descriviu com és cada un, llisteu alguns punts en comú i perquè són amics, i dibuixeu-los.

PERSONATGE 1	PERSONATGE 2
--------------	--------------

CONTACTE

Si voleu aprofundir més en aquest o altres aspectes del cinema, els docents disposen d'accés gratuït a la Biblioteca del cinema de la Filmoteca amb tot tipus de recursos i bibliografia sobre cinema i cultura audiovisual.

Filmoteca de Catalunya

Filmoteca per a les escoles

filmoteca.escoles@gencat.cat

T 935 565 195/98

<http://blocs.gencat.cat/filmotecaescoles>

<http://www.filmoteca.cat/web/serveis-educatius/filmoteca-per-a-les-escoles>

<https://filmotecaescoles.blog.gencat.cat/>

La guia didàctica i la coordinació de la sessió han estat dissenyats amb el suport de:

MODIband

Barcelona

Tel: (+34) 93 302 35 53

modiband@modiband.com

www.modiband.com